

Základy společenského chování

Historie

- Pravěká společenství
- Aristoteles – Zoon politikon – člověk je tvor společenský
- Etiketa se vyvíjí spolu se společností, odráží stupeň jejího rozvoje
- Pravidla společenského chování byla vždy tak přísná, jak přísná hierarchie vládla ve společnosti

Dvůr Ludvíka XIV.

- Zahradník a jeho cedulky v trávníku ve Versailles
- Ceremoniář s cedulkou se jménem šlechtice
- Etiketa – homonymum
- Ceremoniál pro všechny i běžné činnosti

Další rozvoj etikety

- Adolf Franz Friedrich Ludwig, svobodný pán von Knigge – dílo „O jednání s lidmi“ (Myšlenky osvícenství, nové myšlení v duchu ideálů Francouzské revoluce)
- Britská a francouzská diplomacie
- English gentry - „gentleman“
- Demokratizace etikety

Současnost

- Konzervativní přístup vs. freestyle
- Slušnost a zdvořilost
- Přirozené chování
- Znalost pravidel
- Každé prostředí má svá pravidla
- Principy se opakují, situace jsou neopakovatelné

Etika a etiketa

- Etika je filozofická disciplína
- Etiketa je soubor pravidel společenského chování

Žena

- Emancipace
- Současná etiketa ženám nic nezakazuje
- Americká etiketa
- Žena musí dát muži příležitost, aby projevil svoji galantnost

V etiketě rovnost neplatí!

Tři kategorie významnosti:

- Žena
- Starší
- Nadřazený

Absolutní nadřazenost:

- Hlavy státu, předsedové vlád, velvyslanci, církevní hodnostáři, rektori

Orientace v situacích

- Zdravý rozum
- Jediný pevný bod – žena
- Přednost cizinců před domácími
- Přednost hostů před rodinou a známými

Vztah k nadřazeným – základní pravidla

- Kráčí nám po pravici
- Do cizích prostor vcházíme před nimi
- Do známých prostor dáváme přednost
- Nejlepší místa u stolu
- Představujeme je jako první ....

Představování

- Muž se představí ženě
- Žena podává ruku jako první
- Jméno a příjmení
- Třetí osoba představuje s tituly
- Pan, paní vs. titul
- Ve stoje
- Muži zapnou sako

Čtyři a více

- Pořadí významnosti určuje významnější z páru
- Role hostitele
- VIP
- Kdy je vhodné představit svůj doprovod
- Pozor na jména
- První dojem

Zdravíme (se)

- Známé
- Neznámé podle prostředí
- Méně významný významnějšího
- Ten, kdo přichází ke skupině
- Na pracovišti podřízený nadřízeného
- Ve stoje
- V sedě

Podávání ruky

- Ve stoje
- V sedě
- Nikdy přes překážku nebo do kříže
- Pevný stisk
- Rukavice
- Společenské rébusy – setkání různých párů
- Muž jako doprovod
- Kdy ruku nepodáváme

Líbání

- Ruky
- Polibek na přivítanou
- Různé zvyky ve světě

Vizitky

- Rakousko – Uhersko a tituly
- Ostatní svět bez titulů
- Mobilní číslo
- Osobní vzkazy
- Předávání
- Mít je po ruce

Oslovování

- Pozor na zkomolení jména
- Před důležitým setkáním je třeba se jména i tituly naučit vyslovovat!
- Křestní jména
- Kdy a jak s tituly
- 5. pádem oslovujeme
- Funkce má přednost před titulem
- Pán, paní, slečna, excellence
- Osobnosti po skončení výkonu funkce

Vykání, tykání

- 3 stupně – vykání, vykání s křestním jménem, tykání
- Navrhuje významnější
- Nelze odmítnout

Užitečné drobnosti

- Neukazovat prstem na živého člověka
- Ruka v kapse – projev neformálnosti, ale vždy jen jedna
- Dárky s vizitkou
- Dárky přiměřené! Bez cenovky
- Věnování přímo do knihy jen autor
- Dárky rozbalujeme ihned
- Různé světové zvyklosti

Květiny

- Pro ženu podle věku a příležitosti
- Zásilky s vizitkou
- Květiny po představení
- Květiny pro muže
- Vždy bez obalu, nikdy v květináči

Chůze

- Po pravé ruce jde čestnější osoba
- Trojice
- Dva páry
- Vojáci
- Vcházení do budov
- Schody
- Deštník
- Klobouk, čepice

Kulturní akce

- Různé žánry různý dress code
- Šatna
- Do řady vchází první muž
- Čelem k divákům
- Mobil

Toaleta

- Ženy často společně
- Muži zásadně každý zvlášť
- Nepodáváme ruce
- Nenavazujeme kontakty

Auto

- Nejčastnější místo je vpravo vzadu
- Nastupování
- Vystupování
- Otvírání dveří
- Taxi

Opět drobnosti

- Lahev s vodou
- Zvýkačka
- Jídlo s sebou

Hromadná doprava

- Nastupování, vystupování
- Batohy
- Vystupování v páru
- Hovor
- Mobil, notebook, hudba, hry
- Ve vlaku se nezouváme
- Jedno sedadlo jeden cestující

Hotel

- Hlásit pozdější příjezd
- Nosiči
- Check in, check out
- Room service
- Použité ručníky na zem
- Hotelový účet
- Peníze zanechané na stole může personál chápat jako spropitné

Mobilní etiketa

- Především nerušit
- Úvodní otázka
- 8 – 20
- Soukromí
- Vypínáme
- Při přerušení se ozývá opět volající
- Mobil i notebook je nepřijatelný na jídelním stole

Hygiena

- Vůně
- Vlasy
- Nehty
- Vousy
- Ochlupení

Oblékání

- Underdressed
- Overdressed
- Soulad páru
- Umělci – samostatná kapitola,
nenapodobovat!
- Nejdůležitější je stejně osobnost!

Pánský oblek

- Klasické barvy
- Módní trendy
- Večer jen černý nebo tmavomodrý
- Dvouřadový - sako stále zapnuté, jen k jídlu rozepínáme
- Sako zapínáme ve formální situaci
- Spodní knoflík nezapínáme

Pánský oblek

- Sako nesvlékáme
- Vesta
- Kalhoty u podpatku dva prsty nad zemí
- Košile vždy s dlouhým rukávem
- 1 cm manžety košile z rukávu ven
- Límeček
- Barva košile

Pánský oblek

- Kravata
- Uzly
- Nepovolujeme
- Motýlek
- Šněrovací boty
- Večer vždy černé
- Ponožky sladěné s botami, opasek rovněž

Pánský oblek

- Kapesníčky vyjadřují osobitost, neřídí se žádným pravidlem
- Kapesník vždy bílý
- Rukavice
- Šle
- Kabelka, batoh
- Knoflíčky
- hodinky

Slavnostní oblečení

- Frak - white tie
- Smoking – black tie
- Žaket
- Černý oblek

Běžná dámská společenská klasika

- Šaty, sukně
- Ne košilové
- Délka
- Punčochy
- Ne šortky
- Pozor na prádlo
- Boty

Black tie

- Dlouhé – velké večerní
- Malé černé

Různé příležitosti

- Ples
- Kancelář, úřad, škola
- kostým
- Boty
- Kabelka
- Šortky, sandály a tílka na ramínka jen na pláž

Dress code

- Casual
- Smart casual
- Business casual
- Business formal
- Formal dress
- Dark suite
- Black tie
- White tie

Pozvánky

- Vždy s sebou
- Nepřenosné
- S doprovodem
- R.S.V.P.
- R.L.O.
- Regrets only

Recepce

- Volný začátek i konec
- Ve stoje
- Hostitel vítá u vchodu
- Malý dárek případně kytky se hodí
- Welcome drink
- Small talk
- Můžeme oslovit kohokoliv
- Hlavní host s hostitelem otevírá raut

Raut

- Součástí jiné akce
- Uspořádání od studených předkrmů přes hlavní chody k zákuskům
- Překládací příbory
- Malé porce
- Ve stoje
- Vybíráme bezproblémové pokrmy

Zahradní slavnost

- Recepce v přírodě
- Méně formální

Bufet lunch

- Méně formální
- Sedí se libovolně

Banket

- Slavnostní hostina pro velké množství osob
- Aperitiv
- Uvádění ke stolu
- Zasedací pořádek
- Seznamování
- Přípitek
- Slavnostní stolování
- Přísná pravidla

Zasedací pořádek

- Kritérium stěna, okna, dveře
- Hostitel
- Nejčestnější místa
- Pozor na izolované skupiny
- Host chybí nebo je navíc
- Konverzace je víc než jídlo

Stolování

- Prostření
- Talíře, příbory, sklenice
- Výzdoba
- Ubrousek
- Servírování
- Obsluha
- Pořadí chodů

Správné stolování

- Pečivo
- Plody moře – krevety, mušle, ústřice
- Kaviár
- Ryby a rybí příbor
- Šneci
- Humr, langusta

Správné stolování

- Příbor
- Polévka
- Těstoviny
- Saláty
- Kompoty
- Vejce
- Brambory

Správné stolování

- Citron
- Chřest
- Kukuřičný klas
- Špízy
- Steak
- Odložení příboru
- Hůlky
- Překládací příbory

Nápoje

- Voda
- Víno
- Sklenice
- Objednávání vína
- Ochutnávání vína
- Držení sklenice
- Káva a čaj

Dezerty

- Ovoce
- Moučníky
- Sýry
- Zmrzlina
- Zvláštní postavení sorbetu

Restaurace

- Šatna
- Usazení
- Kabelka
- Méně jídel na lístku – lepší restaurace
- Základních 5 chodů – většinou 3
- U stolu
- Aperitivem se netuká!
- Všichni by měli jíst současně

Stolujeme

- Jíst začíná žena nebo nejváženější osoba
- Nevstáváme
- Nic nezvedáme ze země
- Kouření až u kávy
- Digestiv
- Spropitné

Příjemný společník

- Konverzovat
- Témata hovoru
- Naslouchat

Návštěva

- Nepřijít dříve, cca 10 min později
- První usedá hostitelka
- Nenuť, nabízí
- Hosté neodmítají
- Hostitel je moderátorem zábavy
- Zahajuje hostitel, ukončuje host

Přijímací pohovor

- Co nejvíce informací předem o firemní kultuře
- Úsměv a jistota
- Neverbální komunikace

Různé

- Firemní večírek
- Předávání cen
- Loučení se zaměstnancem
- Jak s minoritami